

The logo for the Asian Development Bank (ADB) is displayed in white serif font on a dark blue square background. A thin white vertical line is positioned to the right of the square.

ADB

A background graphic of a network of blue nodes and lines, resembling a globe or a complex web, is visible on the right side of the slide.

**ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ,
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ӨРТӨГ,
ТӨЛБӨРИЙН АРГА**

Зардал гэдэг нь:

Тухайн бүтээгдэхүүн,
үйлчилгээнд зарцуулах
орцын мөнгөөр
илэрхийлсэн
хэмжигдэхүүн.

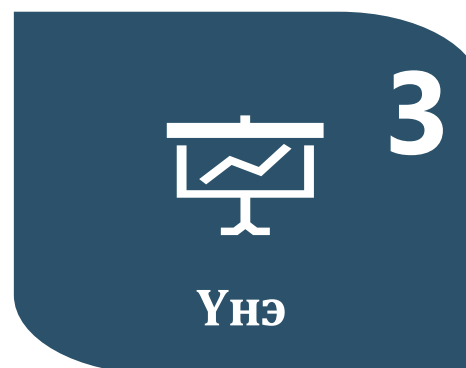
Өртөг гэдэг нь:

Тухайн бүтээгдэхүүн,
үйлчилгээг бий болгоход
зарцуулсан зардлуудын
нийлбэр юм.

Зардал + Зардал +... = Өртөг

Төсөв гэдэг нь:

Тухайн бүтээгдэхүүн,
үйлчилгээг худалдан
авахад зарцуулах нийт
мөнгөн дүн.

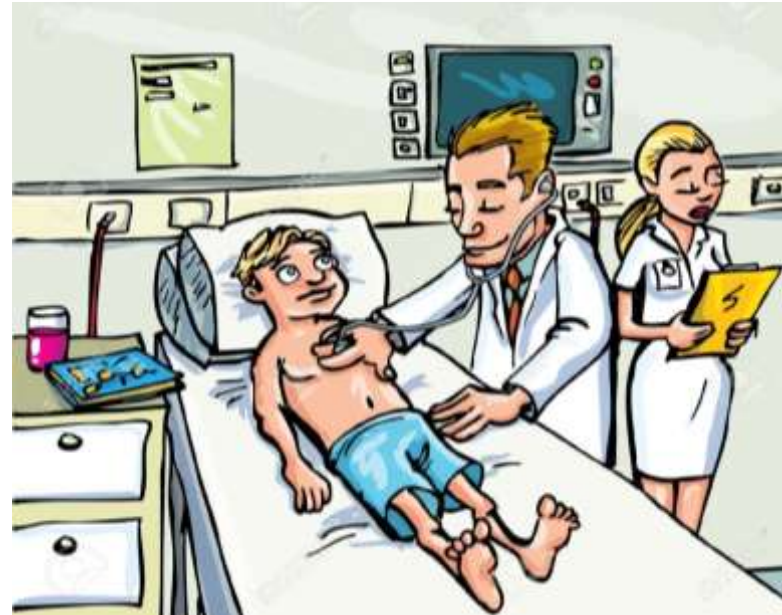
Үнэ гэдэг нь:

Тухайн бүтээгдэхүүн,
үйлчилгээг худалдан
борлуулах эсвэл худалдан
авах үнэ цэнэ.

Өртөг + Ашиг/Зорилт = Үнэ

Үнэ * тоо хэмжээ = Төсөв

НЭГЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙГ ТОГТООХ

ОРЦ

- Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл
- Цалин
- Урвалж
- Тоног төхөөрөмж
- Нормын хувцас
- Цахилгаан
- Халаалт дулаан
- Тээврийн зардал
- Бусад зардал

ГАРЦ

- МУХАР ОЛГОЙН МЭС ЗАСАЛ
- БӨӨРНИЙ ЭМИЙН ЭМЧИЛГЭЭ
- ЗҮРХНИЙ МЭС ЗАСАЛ
- УУШГИНЫ ХАТГАЛГАА ЭМЧИЛГЭЭ
- ЭХО, РЕНТГЕН
- СЭРГЭЭН ЗАСАХ
- АМБУЛАТОРИЙН ҮЗЛЭГ, ЗӨВЛӨГӨӨ

Тогтмол зардал	Хувьсах зардал	Өртөг/Үнэ
<ul style="list-style-type: none"> • Цалин • Халаалт, дулаан • Харуул хамгаалалт • Бусдаар гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээ • Элэгдлийн зардал 	<ul style="list-style-type: none"> • Тоо хэмжээнээс хамаарч гарах зардал • Эмийн зардал • Хангамж бараа материалын зардал • ҮНЗ 	<ul style="list-style-type: none"> • Өртөг гэдэг нь бүх зардлын нийлбэрийг илэрхийлэх бөгөөд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнд төлж буй үнэ тодорхойлоход ашиглана.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ӨРТӨГ

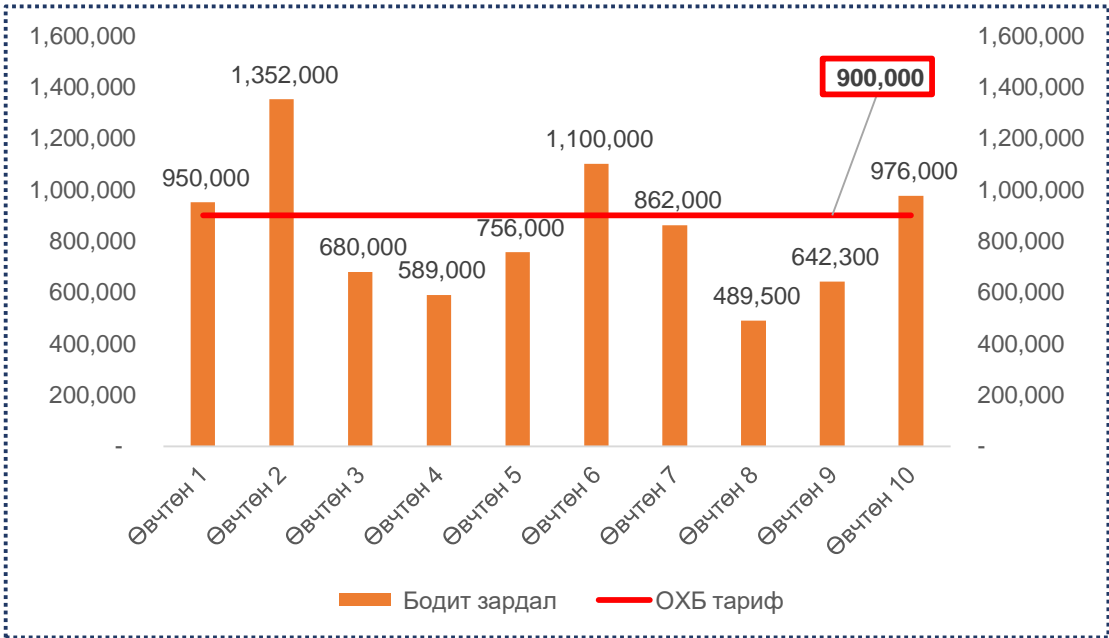
Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний өртөг

ОХБ тариф = 900к

Жигнэсэн дундаж өртөг = 839к

Зөрүү = 61к

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний өртөг

- Орцууд тогтмол учраас өртгийг норматив болгох боломжтой
- Зах зээлийн үнийн өсөлттэй уялдуулан үнийг шинэчлэх боломжтой

ЖИГНЭСЭН ДУНДАЖ

	Өртөг	Тохиолдсон тоо	Тухайн тохиолдлын нийт зардал	Жигнэсэн дундаж үнийн дүнд эзлэх хувь	Жигнэсэн дундаж үнийн дүнд эзлэх дүн	Жигнэсэн дундаж
Тохиолдол 1	1,600,000 ₮	50	80,000,000 ₮	81.7 %	1,306,789 ₮	1,507,223 ₮
Тохиолдол 2	1,200,000 ₮	10	12,000,000 ₮	12.2 %	147,013 ₮	
Тохиолдол 3	950,000 ₮	5	4,750,000 ₮	4.8 %	46,069 ₮	
Тохиолдол 4	600,000 ₮	2	1,200,000 ₮	1.2 %	7,350 ₮	
Нийт		67	97,950,000 ₮			

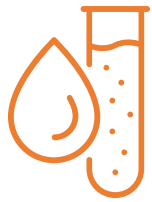
АРИФМЕТИК ДУНДАЖ

	Өртөг	Дундаж
Тохиолдол 1	1,600,000 ₮	1,087,500 ₮
Тохиолдол 2	1,200,000 ₮	
Тохиолдол 3	950,000 ₮	
Тохиолдол 4	600,000 ₮	
Нийт / 4 тохиолдол	4,350,000 ₮	

ИДЭВХГҮЙ САНХҮҮЖИЛТ

УХААЛАГ ХУДАЛДАН АВАЛТ

**ЯМАР ТУСЛАМЖ,
ҮЙЛЧИЛГЭЭ?**

НЭН ШААРДЛАГАТАЙ

- байгаа нөөц/төсвийн хүрээнд
- ӨӨРЧЛӨЛТ**
- нөөц нэмэгдэх
- шинэ технологи

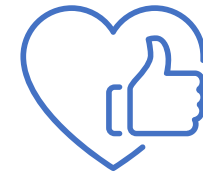
ХЭНЭЭС?

- I, II, III шатлал
- Улс ба хувь
- Хөдөө ба хот
- ЭМБ-ыг сонгон гэрээлэх, чанарыг сайжруулах

ЯМАР ҮНЭЭР?

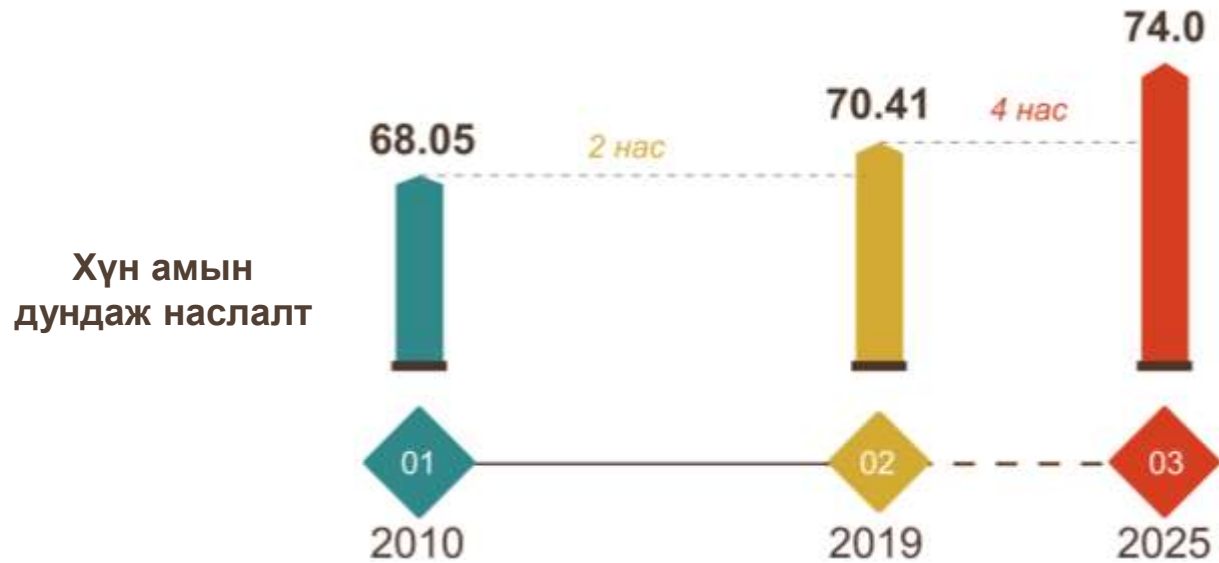
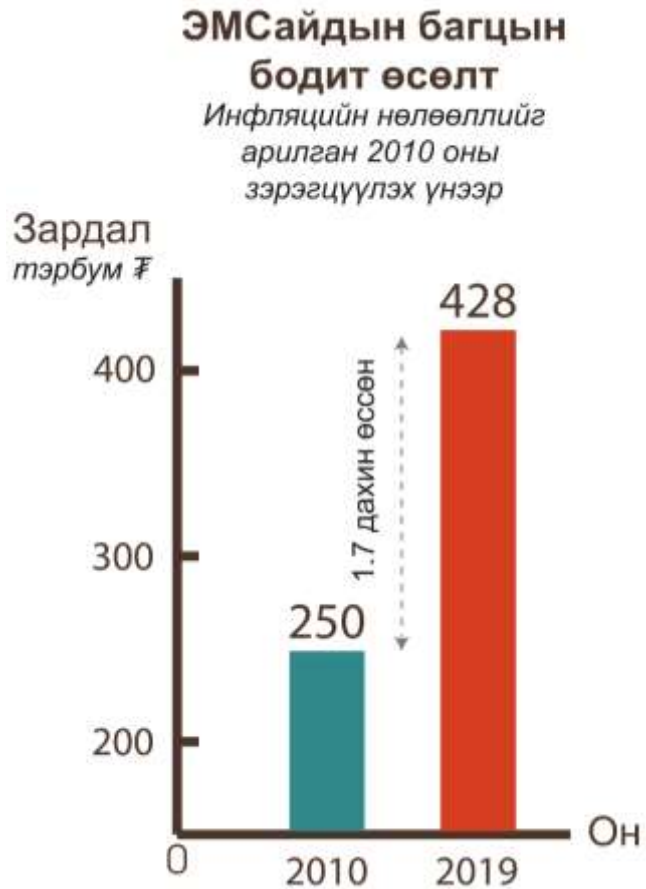
- Бодит өртөг/нотолгоонд суурилсан
- Тарифын болон зардлын дээд хязгаар
- Улс, хувь ялгаагүй

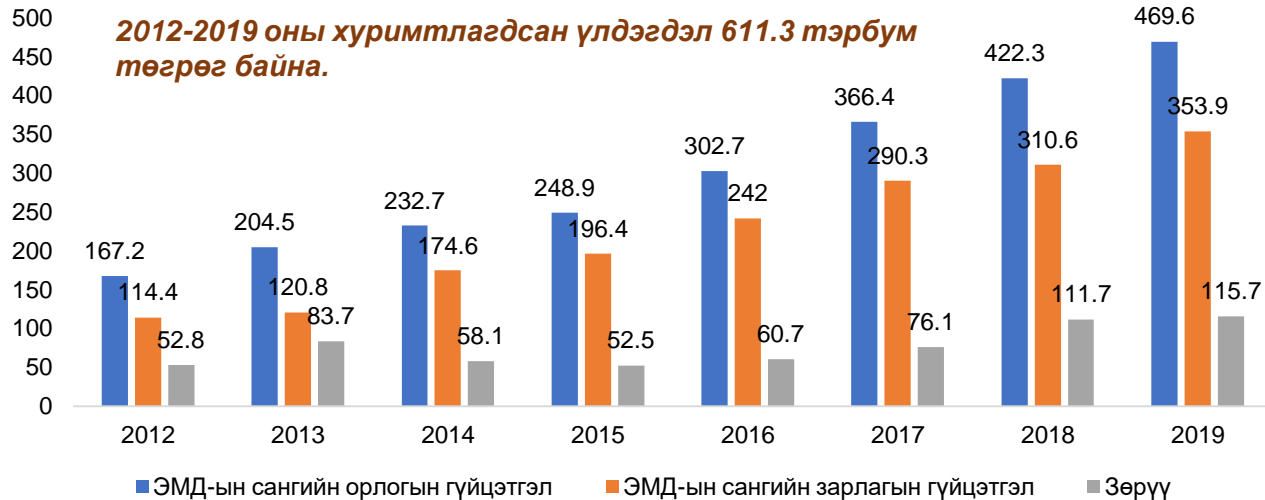
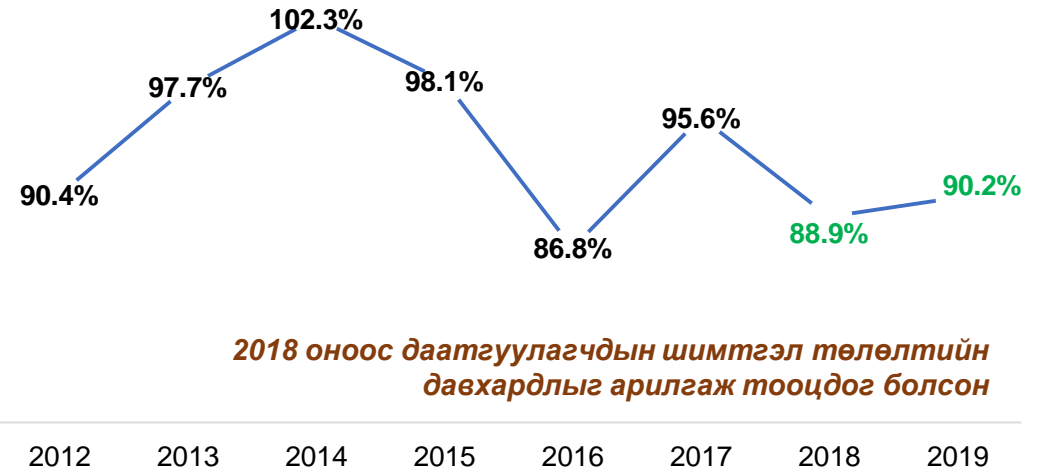
ЯМАР АРГААР?

- Нэг иргэнээр
- ОХБ
- Үнэлгээнд үндэслэн шинэчлэх, хослуулах

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ҮР ДҮН

Санхүүжилтийг үр дүнтэй уялдуулах

ЭМД-ын сангийн гүйцэтгэл

Даатгуулагчдын хамрагдалтын хувь

Сүүлийн 8 жилийн статситик

Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 1.5 дахин нэмэгдсэн

Эрүүл мэндийн салбарын зардал жилд дунджаар 17.3 хувиар нэмэгсэн

Амбулаторийн үзлэг 1.8 дахин, оношилгоо, шинжилгээ 3.1 дахин өссөн

ЭМД-аас санхүүжих тусламж, үйлчилгээний тариф жилд дунджаар 5.2 хувиар нэмэгдсэн

ТӨЛБӨРИЙН АРГА ГЭЖ ЮУ ВЭ?

- 5400 орчим эм
- 3000 орчим нэр төрлийн тусламж, үйлчилгээ
- 18 сая үзлэг, 800 мянган хэвтэлт

Төлбөрийн арга гэдэг нь эрүүл мэндийн **ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭГ** иргэдэд үзүүлсний төлөө ЭМД, эсвэл УТ-өөс эмнэлэгт/эмийн санд төлж буй төлбөр тооцооны хэлбэрийг хэлнэ.

- Бүх үйлчилгээг, эмнэлгийн хүссэн үнээр үзүүлэх боломж байхгүй – Үр ашиг
- Яг иргэнд хэрэгцээтэй үйлчилгээг үзүүлсэн үү? Зохиомол хэрэгцээ үүсгэсэн эсэх? Үзүүлсэн үйлчилгээ нь чанартай байсан уу? – Үр дүн
- ЭМД, УТ-өөс төлөөд байхад эмнэлгүүд үнээ нэмээд байвал яах вэ? Иргэний санхүүгийн эрсдэлийг яаж хамгаалах вэ? – Үнийг зохицуулах
- Улсын эмнэлэг, хувийн эмнэлгийн үнийн ялгаа? – Ижил үнэ мөрдөх

Нэг иргэнээр тооцсон төлбөрийн арга гэж тухайн багцад хамаарах тусламж, үйлчилгээнд хамрагдах **НЭГ ХҮНД НОГДОХ ЗАРДЛЫГ УРЬДЧИЛАН ТООЦОЖ** санхүүжүүлэхийг хэлнэ.

ГОЛ ОНЦЛОГ

- Урьдчилсан төлбөрт үйлчилгээ
- Зардлын дээд хэмжээг урьдчилан тогтооно
- Төсвийг шударга хуваарилдаг
- Хүнээ эрүүл байлгасны төлөөх урамшуулал

Төлбөрийн арга

Хүссэн зорилт

Хүсээгүй үр дагавар

Нэг иргэнээр тооцох төлбөрийн арга

- Нөөцийг илүү тэгш хуваарилах
- Илүү үр ашигтай үр дүнгийн багцыг бий болгох(ж нь, урьдчилан сэргийлэлт нэмэгдүүлж, дараагийн шатанд илгээх хүний тоо бууруулах)
- Орцыг үр ашигтай зарцуулах
- Үйлчилгээ үзүүлэгчийн хариуцлага нэмэгдэж, үйлчлүүлэгчийн сэтгэл ханамжийг сайжруулах
- Зардлын удирдлагыг сайжруулах
- Захиргааны ачааллыг бууруулах
- Хувийн хэвшлийн оролцоог нэмэгдүүлэх

- Орцыг ашиглах нь хэт буурах, хэмнэх
- Шаардлагатай тусламж, үйлчилгээг дутуу үзүүлэх
- Тусламж, үйлчилгээний чанар буурах
- Өвчтөнийг хэтрүүлэн шилжүүлэх
- Бүтээмж буурах
- Зардал ихтэй хүнд өвчтөнийг эмчлэхээс зайлсхийх
- Зардал нэмэгдэх

Тохиолдолд суурилсан төлбөрийн арга (ОХБ) гэж эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг **ЭМНЭЛЗҮЙН БОЛОН ЗАРДЛЫН ХУВД ОЙРОЛЦОО БАЙДЛААР НЬ НЭГТГЭН БАГЦАЛЖ, ТАРИФЫГ УРЬДЧИЛАН ТОГТООЖ** тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн тохиолдол бүрээр санхүүжүүлэхийг хэлнэ.

ГОЛ ОНЦЛОГ

- Дараа төлбөрт гэвч зардлыг хязгаарладаг
- Өвчнийг эдгээх зорилготой ба харин ямар арга замаар хүрэх нь чухал биш
- Төсвийг шударга хуваарилдаг
- Хүнээ эрүүл байлгасны төлөөх урамшуулал

Төлбөрийн арга	Хүссэн зорилт	Хүсээгүй үр дагавар
<p>Тохиолдолд суурилсан төлбөрийн арга (ж нь оношийн хамааралтай бүлэг)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Төлбөрийн шударга байдал нэмэгдүүлэх • Илүү үр ашигтай үр дүнгийн багцыг бий болгох(ж нь, хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоог амбулаторийн үйлчилгээ рүү шилжүүлэх, эсвэл тохирох шатлалд нь тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх) • Орцыг үр ашигтай зарцуулах • Бүтээмжийг нэмэгдүүлэх • Зардлын удирдлагыг сайжруулах • Захиргааны ачааллыг бууруулах • Эмнэлгийн дотоод зохион байгуулалт сайжруулах • Мэдээллийн чанарыг сайжруулах • Хувийн хэвшлийн оролцоог нэмэгдүүлэх 	<ul style="list-style-type: none"> • Нөөц ашиглалт хэт буурах буюу ор хоног буурах • Шаардлагатай түвшингээс хэтрүүлэн үйлчлүүлэгчийн тоог нэмэгдүүлэх (эмнэлэгт хэвтэлтийн тоог нэмэгдүүлэх заль хэрэглэхийг оруулна) • Эмнэлгээс хурдан гаргаж, орны эргэлтийг нэмэгдүүлэх • Хүнд, зардал их гарах өвчтөнийг эмчлэхээс зайлсхийх • Оношийг хэтрүүлэн тавих, хэт олон онош тавих • Багц тусламж, үйлчилгээний заримыг нь үзүүлэхгүй орхигдуулах • Эмнэлзүйн чадамжаас гадуурх тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх • Зардал нэмэгдэх

Үйлчилгээ бүрээр тооцох төлбөрийн арга (FFS) гэж эмнэлгийн зүгээс хийсэн **ҮЙЛДЭЛ БҮРИЙН ТӨЛБӨРИЙН ТООЦОЖ ИРГЭН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ АВСНЫ ДАРАА ҮЙЛДЛҮҮДИЙН НИЙЛБЭР ЗАРДЛЫГ**

ГОЛ ОНЦЛОГ

- Дараа төлбөрт гэвч зардлыг нэмэгдүүлдэг ба хяналтаас гардаг
- Өвчнийг эдгээх биш харин үйлдэлд илүү их анхаардаг
- Инновацийг дэмждэг, урамшуулдаг
- Захиргааны ачааллыг хэт ихэсгэдэг
- Хяналт хийхэд маш хүндрэлтэй

Төлбөрийн арга	Хүссэн зорилт	Хүсээгүй үр дагавар
Үйлчилгээний үйлдлээр хийх төлбөрийн арга	<ul style="list-style-type: none"> • Бүтээмжийг нэмэгдүүлэх • Тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх • Тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгчийн хариуцлагыг сайжруулах 	<ul style="list-style-type: none"> • Шаардлагагүй тусламж, үйлчилгээг хэтрүүлэн үзүүлэх • Өндөр өртөгтэй тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх сонирхлыг бий болгох • Нэгж тусламж, үйлчилгээнд зарцуулах нөөцийнхэмжээг бууруулах • Үйлчилгээнүүдийг задлах • Зардал нэмэгдэх

УРСГАЛ ЗАРДАЛ	8,066,932.9
БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	8,060,372.9
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	4,881,186.6
Индсэн цалин	2,787,773.8
Нэмэгдэл	1,587,331.4
Унаа хоолны Хөнгөлөлт	227,304.0
Урамшуулал	278,777.4
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	658,960.2
Тэтгэврийн даатгал	463,712.7
Тэтгэмжийн даатгал	48,811.9
ИОМШ-ний даатгал	39,049.5
Ажилгүйдлийн даатгал	9,762.4
Эрүүл мэндийн даатгал	97,623.7
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	870,874.8
Гэрэл, цахилгаан	93,864.7
Тилш, халаалт	598,223.0
Цэвэр, бохир ус	178,787.1
Хангамж, бараа материалын зардал	116,736.3

Зардлын зүйл ангиар санхүүжүүлэх төлбөрийн арга (Line item) гэж **ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ОРЦУУДАД ҮНДЭСЛЭЖ ЗАРДЛЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООЖ УРЬДЧИЛАН ХУВААРИЛАЛТ ХИЙЖ** санхүүжүүлэхийг хэлнэ.

ГОЛ ОНЦЛОГ

- Урьдчилж зардлыг тогтоодог
- Үйлчилгээ үзүүлэхээс зайлсхийдэг
- Хэт төвлөрсөн
- Захиргааны ачааллыг хэт ихэсгэдэг
- Орцод хэт анхаарснаас үр ашиг буурдаг

Төлбөрийн арга	Хүссэн зорилт	Хүсээгүй үр дагавар
Зардлын зүйлээр төсөвлөх	<ul style="list-style-type: none"> • Орцыг үр ашигтай зарцуулах • Санхүүгийн хяналт 	<ul style="list-style-type: none"> • Бүтээмж буурах • Шаардлагатай тусламж, үйлчилгээг дутуу үзүүлэх • Зардлыг үр ашиггүй зарцуулах, төсвийг дутуу зарцуулах (зардлын зүйл ангийн хооронд шилжүүлэх уян хатан байдал байхгүй, тухайн зардлын зүйлийг тухайн төсвийн жилд бүрэн зарцуулах) • Бусад эмнэлэгт өвчтөнийг илгээх, шилжүүлэх нь нэмэгдэх • Орц байнга нэмэгдэх

ГОЛ МЕССЕЖ

1. Та бодлого боловсруулагч бол таны сонгох **ТӨЛБӨРИЙН АРГЫН ЗОРИЛГО** юу вэ?
2. **ЯМАР ТӨЛБӨРИЙН АРГА СОНГОХ ВЭ?** Яагаад?
3. Үнэ/тарифаа тогтоохдоо **ЯМАР БОДЛОГО БАРИМТЛАХ ВЭ?**
4. Үнэ/тариф нь төлбөрийн арга нь эмнэлгүүд **ЧАНАРТАЙ БӨГӨӨД ҮР АШИГТАЙ ҮЗҮҮЛЭХ СОНИРХЛЫГ ТӨРҮҮЛЖ БАЙГАА ЮУ?**

Улсууд	Төлбөрийн арга	Худалдан авагч	Эмнэлгийн засаглал, өмчийн хэлбэр
Франц	ОХБ	НЭМД тогтолцоо, холимог худалдан авагч	Бие даасан төрийн болон хувийн
Австри	ОХБ	НЭМД тогтолцоо, нэгдсэн худалдан авагч	Бие даасан төрийн болон хувийн
Япон	ОХБ+Үйлдэл	НЭМД тогтолцоо, холимог худалдан авагч /ЭМЯ тарифаар бодлого тодорхойлдог/	84% хувийн
Нидерланд	ОХБ, Нэг иргэн	НЭМД тогтолцоо, холимог худалдан авагч	Бие даасан төрийн болон хувийн
Их Британи	ОХБ, Нэг иргэн	НЭМД тогтолцоо, нэгдсэн худалдан авагч	Хувийн
Бельги	ОХБ, Нэг иргэн	НЭМД тогтолцоо, нэгдсэн худалдан авагч	Бие даасан төрийн болон хувийн
Герман	ОХБ, Нэг иргэн	НЭМД тогтолцоо, нэгдсэн худалдан авагч	Бие даасан төрийн болон хувийн
АНУ	ОХБ +үйлдэл	Хувийн даатгалын тогтолцоо, салангид худалдан авагч /Medicaid and Medicare/	Хувийн
Тайланд	ОХБ	НЭМД тогтолцоо, нэгдсэн худалдан авагч	Хувийн
Филиппин	ОХБ+үйлдэл	НЭМД тогтолцоо, нэгдсэн худалдан авагч	Хувийн
БНХАУ	Үйлдлээр төлөх	НЭМД тогтолцоо, салангид 3 эх үүсвэр /нэгтгэж байгаа/	Бие даасан төрийн болон хувийн
Монгол	ОХБ, Нэг иргэн	НЭМД тогтолцоо, нэг худалдан авагч	Төрийн болон хувийн
Вьетнам	Үйлдэл, Нэг иргэн	НЭМД тогтолцоо, нэгдсэн худалдан авагч	Бие даасан төрийн болон хувийн

Ямар үйлчилгээг дэмжиж, урамшуулах вэ?

Ямар үйлчилгээг хязгаарлах вэ?

The logo for the Asian Development Bank (ADB) is displayed in white serif font on a dark blue square background. A thin white vertical line is positioned to the right of the square.

ADB

A complex network of glowing blue nodes and connecting lines is overlaid on the right side of the dark blue background, creating a digital or data network aesthetic.

БАЯРЛАЛАА